

Hviezda jasná

Maxim E. Matkin

**Hviezda
jasná**

Hviezda jasná

Maxim E. Matkin

slovar

Text © Maxim E. Matkin 2014
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2014

ISBN 978-80-556-1395-6

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

1. ponaučenie:

Nikdy nevieš, čo ťa čaká za najbližším rohom

Bol horúci letný deň a vonku padali krúpy veľké ako holubie vajce. S hlučným treskom dopadali na chodník a s ešte hlučnejším na obďaleč zaparkovanú motorku a kovový pútač. Ulica bola vyludnená ako po zániku civilizácie, medzi dlažobné kocky vbíjali krúpy mokré účtenky a papierové obrúsky, ktoré pred pár minútami odvial poryv vetra z náhle opustených stolíkov.

Z kaviarne civeli von niekoľkí návštevníci. Z polovice suchí a šťastní, že tej apokalypse unikli, z druhej polovice premočení a šťastní, že sú už vnútri a môžu si zohrievať ruky o svoje caffè latté.

Vonku sa opäť zablysko a takmer vzápätí zahrnelo. Stela ani nestihla počítať sekundy. Tri sekundy medzi obrazom a zvukom by znamenalo, že elektrický výboj je vzdialený asi kilometer. Ale tri sekundy to neboli.

Ani dve. Možno jedna. Popoludňajšia búrka zúrila priamo nad ich hlavami.

Za Steliným chrptom, v miestnosti zvanej Vzadu, súžil čašník Winnetou so svojou novou frajerkou. Nebolo ich počuť, ale Stela aj tak vedela o každom prirození. O každom vzdychu. Energia sa šírila hmotou stien a polic, porcelánom a sklom, kovom kávovaru, drevom a obkladačkami. Rytmus sa zrýchľoval. Aaaach - aaaach - ach - ach - ch - ch. Stela si spomenula na pravidlo starých Číňanov, že za búrky sa ľudia nemajú milovať, lebo vtedy počaté deti nebudú vedieť prežívať šťastie. Ale dvojica vzadu neriešila Číňanov, ani deti. V podstate ani šťastie. Hnala ich sila silnejšia než oni sami, sila presahujúca pominuteľnosť ich vzťahu aj zvyšku pocitu zodpovednosti, podľa ktorého mal každý z nich byť inde. Neboli inde. Boli Vzadu a boli v sebe, v tej chvíli práve nejako virtuózne uložení na prepravkách od predražených bio-eko limonád. Boli práve v najlepšom, rovnako ako nebeský rachot nad ich hlavami.

Stela sa pozerala na ulicu. Búrky ju fascinovali. Tým, že prichádzali znenazdajky, že uvoľňovali také veľké množstvo energie, tým, že im nemôžeme vzdorovať, môžeme len vydržať, prečkať, uznať prevahu síl, ktoré nedokážeme skrotiť. Stela stála v sivom svetle hustého dažďa, nechala si po tvári tancovať odlesky bleskov a užívala si to. A zrazu v búrkovom prítmí zbadala medzi domami akýsi pohyb. Podišla k preskleným dverám, aby videla lepšie a tam pohyb dešifrovala ako postavu bombardovanú ľadovým krupobitím, ktorá sa blížila po malým krokom ku kaviarni.

Stela otvorila dvere, aby zblúdilcovi uľahčila hľadanie útočiska. Zavanul na ňu nečakane chladný vlhký vzduch. Na pravom predlaktí sa jej objavili zimomriavky a kvapky studenej vody.

Postava na ulici sa priblížila.

Stela sa zhlboka nadýchla a urobila krok smerom von. Zamávala na človeka na ulici.

- Slečna, zatvorte, - ozval sa ktosi pomerne nahlas, aby prekričal hluk búrky zvonku.

Stela sa otočila za hlasom.

- Môže sem vojsť guľový blesk, - dokončil vysoký neurotik sediaci za stolíkom pre dvoch. - Riskujete naše životy.

Stela sa ani nepohla. Zadívala sa na neurotika a na jeho iPad. Na jeho vychladnuté ristretto, uhorkovú limonádu a špaldovo-figový koláčik. Najtrendovejšia kombinácia tohto podniku.

Pozrela opäť na ulicu. Postava sa priblížila, ale stále nie dosť na to, aby malo zmysel na ňu zavolať.

- Slečna, - znovu sa ozval neurotik fixovaný na guľový blesk.

- Ak sa bojíte, sadnite si dozadu, - povedala Stela.

- Ani tam nebudem v bezpečí, - upozornil ju neurotik. - Guľový blesk funguje ako biliardová guľa. Odrážaním sa dostane všade.

- Ste fyzik? - spýtala sa ho Stela a nohou pritom vykopla kus ľadu, ktorý dovnútra vklázol zvonku.

- Nie.

- Meteorológ?

- Nie.

- Takže?

- Akceptovali by ste moju žiadosť, iba ak by som bol meteorológ? - spýtal sa neurotik provokačne.

- Ak by ste boli meteorológ, stojíte so mnou vo dverách a kocháte sa živlami, - oznámila mu Stela, akoby mala prehľad o všetkých možnostiach, aké má k dispozícii model alternatívneho vesmíru.

- Nemáte pravdu, nekochal by som sa. Ničím by som sa nekochal, - urazil sa neurotik. - A vy ste nezodpovedná.

- Kto povedal? - zaujímala sa Stela.

- Ja. A zatvorte už konečne!

- Viete čo? Urobíme takú dohodu. Vy budete tri minúty ticho a ja vám zas, v prípade, že sem dnes vletí guľový blesk, budem nosiť kávu na môj účet, až kým jeden z nás nezomrie, - vyhlásila Stela, a než stihol jej spoludiskutér zareagovať, doložila: - Takže platí.

Neurotik zmĺkol, možno premýšľal, koľko káv by to tak mohlo byť. Stela sa otočila znovu na ulicu.

Kráčal ňou premočený muž v paľbe krupobitia. Bol už celkom blízko. Zdvihol tvár k nebesiam. Usmieval sa. Stela usúdila, že dosť nepríčetne. Ale v tejto situácii, v situácii, keď z oblohy padali kusy ľadu a trieštili sa o zem a o jediného človeka široko-ďaleko vydanému im napospas, v tejto situácii bolo nemožné usmievat' sa príčetne. Muž na ulici si to krupobitie vychutnával, akoby sa kúpал v nekonečnej láske. Prijímal ho, akoby mu každý zásah patrilo, akoby mu právoplatne prináležal, čakal naň, zaslúžil si ho a bol zaň vďačný.

Šlo mu však o život.

- Pane! - zakričala na muža Stela.

Muž nereagoval.

– Haló, pane! Počujete ma? Ak ma počujete, kývnite hlavou!

Muž k nej otočil tvár a s úsmevom prikývol.

– Poďte sa schovať, – zavolala Stela a kývla smerom do vnútra kaviarne. V tom geste bolo jej ubezpečenie, že za jej chrbtom nie je len chlapík posadnutý guľovými bleskami. Sú tam aj normálnejšie typy. Je tam káva, čaj, koláče, sendviče, limonády a prekvapenie dňa. A neprší tam. A nezúri tam krupobitie.

Muž sa vlúdne usmial a ukázal prstom dohora v geste, ktoré malo znamenať asi niečo v zmysle „zastavím sa o chvíľu, teraz tu mám niečo rozrobené“.

Stela naňho hľadela. Rozpustené dlhé vlasy jej zdvihol prudký poryv vetra a vmietol jej ich do očí. Keď si ich odhrnula, zacítila na perách studenú kvapku ľadu. Nohy v krátkej sukni mala pokropené chladivou sprškou.

Muž na ulici zdvihol tvár k oblohe. Vek sa mu odhadoval ťažko, ale mohol mať tak štyridsať. Vysoký. Štíhly. V bielej košeli, v tmavých nohaviciach, v drahých topánkach. Bez tašky. Rozpažil ruky dľaňami nahor a vystavil ich krupobitiu. Tomuto mužovi nechýbalo nič. Bol úplne spokojný.

Stela nechala otvorené dvere a vošla dovnútra kaviarne.

Zachytila nespokojný vyčítavý pohľad neurotika s guľovým bleskom v rodovom erbe. Odložil svoj ipad a sedel na kraji stoličky, akoby bol vojakom v zákope čakajúcim na útok nepriateľa a pripraveným okamžite utekať domov.

Stela prešla za pult a hneď sa vrátila. Prisadla si k neurotikovi na voľnú stoličku, preložila nohy, podoprela

si jednou rukou bradu a druhou položila pred chlapíkov iPad malý tanierik. Na tanieriku bol čokoládový bonbón takého dokonalého tvaru, že by sa dal pokojne zaradiť do kategórie šperk určený na dedenie z generácie na generáciu a nie do kategórie vec, ktorú napcháme do úst, požujeme, pováľame na jazyku, zmiešame so slinami, prehltáme a podhodíme nemilosrdnému tráveniu. Bol to nádherný bonbón, výsledok cukrárskeho majstrovstva a nevšedného talentu a neurotik naň hľadel s primeranými rozpakmi.

Stela mu položila ruku na predlaktie a povedala vlúdne:

– Šup tam s ním.

Povzbudivo prikývla, sledovala, ako neurotik poslúchol a váhavo si bonbón vkladá do úst, ako začína vnímať jeho chuť, ako zakláňa hlavu a zatvára oči, ako sa mu v tichej rozkoši chvejú nozdry, ako precituje rozplývanie sa čokolády a hustej plnky a potom mu sugestívne zašepkala do ucha:

– Človek ako vy sa nemá báť ničoho, ani guľových bleskov, zvyknite si na tú myšlienku, hysterickí muži patria do sitcomu a nie do reálneho života.

Neurotik precitol, utrel si čokoládovú slinu v kútiku úst do obrúska a pohľadom hľadal Stelu. Cítil sa zrazu silnejší a väčší. Cítil, že všetko je možné. Cítil, že sa asi zamiloval. V ten deň bol už štvrtý. Také bolo Stelino čaro, o ktorom ona sama nemala ani potuchy.

Stela už medzitým vybavovala ďalšie objednávky, penila horúce mlieko, prekladala cukorničky a cinкала vyleštenými lyžičkami. Pre ňu to bol deň ako každý iný. Pozrela na hodiny. Ešte dvestosedemdesiat mi-

nút do konca služby. Ešte štyri a pol hodiny tu bude pre iných. Potom už bude len sama pre seba. A niekto hádam bude pre ňu.

Búrka aj s krupobitím sa skončila tak náhle, ako sa začala. Krúpy dolietali a ešte ani neprestala hučať voda v odkvapoch, už sedel mokrý muž z ulice v kaviarni a stekal na dlážku.

- Ďakujem vám, - povedal prvýkrát, keď pred neho bez opýtania Stela položila horúci zázvorový čaj s medom a s citrónom, druhýkrát, keď pod neho rozprestrela novinu, a tretíkrát, keď mu podala deku s logom kaviarne.

Triasli sa mu ruky, drkotali zuby, na nose a pod okom sa mu zvolna vyfarbovali modriny, ku ktorým prišiel pri zásahu kusom ľadu. Vyzeral šťastný.

- Užili ste si to vonku? - spýtala sa Stela konverzačne.

- Viete, život je krásny, - povedal.

- Viem, - usmiala sa Stela.

- Viem, že viete. Vidno to na vás, - povedal muž a zdvihol k perám šálku s horúcim čajom.

- Opatrne, - upozornila ho Stela a on si nepopálil pery.

- Pozrite, - muž roztvoril dlaň a položil na tanierik kus ľadu. - To je nádhera, však?

- Áno, ale taký istý kus vám môžem vybrať z mrazničky, - podotkla Stela mierne.

- Nebude taký istý. Nebude mať za sebou cestu. Vytvorený bol v mrazničke z vody z vodovodu. Nevznikol

v oblakoch z vodnej pary, neprenášal sa mnoho kilometrov nad zemou a potom neotážel a neletel vzduchom, až kým mi nepristál v dlani. Osud tohto tu mal v sebe viac poézie a skúseností než tá kocka, ktorá bola uväznená vo formičke na ľad v mrazničke.

- Dáte si ešte čaj?

- Rád.

Keď mu Stela priniesla ďalšiu horúcu šálku, kus ľadu ešte stále existoval, hoci už v poriadne zmenšenej podobe. Muž pozoroval, ako sa topí.

Stela sa rozhodla nerušiť ho otázkami, čo by si ešte dal a o čo mu tam vonku išlo, hoci ju to celkom zaujímalo. Hlavne otázka číslo dva, lebo odpoveď na otázku číslo jeden tak nejako tušila: nedal by si nič, aj ten čaj pil preto, že sa potreboval zohriať, nie preto, že by bol smädný.

- Čo pre vás môžem urobiť? - spýtal sa Stely muž skôr, než sa stačila vzdialiť.

- Vy pre mňa? - začudovala sa.

- Áno, ja pre vás.

- Prečo?

- Mám pocit, že by som mal.

- Povedzte mi, prečo ste stáli vonku v daždi a nechali ste na seba padať krúpy.

Odmlčal sa. Stela si uvedomila, že ako muž schne, začína voňať. Niečím, čo poznala. Medom? Tabakovými listami? Nejakým korením? Je to parfum, či ten muž spáva v špajze nejakého šejka?

Stela sa nadýchla ešte raz a snažila sa tú vôňu rozobrať na zložky. Med prevažoval. A bol to tmavý med, iný než ten, čo mu doniesla spolu s čajom. V kaviarni mali

svetlý ľahký agátový med a toto bola zamatovo hnedá vôňa medu z hôr, možno tam bola aj stopa tymianu.

Muž na Stelu hľadel, akoby vedel, čím sa zaoberá a čakal na výsledok jej skúmania.

- Raz. Časom, - povedal zrazu.

- Prosím? - strhla sa Stela.

- Raz. Časom. Vám to poviem.

Stela sa zasmiala.

- Tak platí, - prikývla zdvorilo a chystala sa na odchod.

- Viete... - povedal muž, - žijeme definovaní rutinou, v ktorej sa pohybujeme a nevedomujeme si, že všetko je dočasné, že hocikedy sa môže stať hocičo, môžeme niekoho stretnúť, niečo pochopiť, náhoda, nehoda, osud nám prevráti všetko naruby a nič už nebude, ako bolo.

- Nikdy nevieš, čo ťa čaká za najbližším rohom. Hovorí moja mama, - povedala Stela.

- No vidíte.

- Ona to myslí ako povzbudenie. Nie ako hrozbu.

- Múdra žena. Čo ešte hovorí?

- Ešte aj „Po polnoci sa nikdy nestane nič zaujímavé“, a tak podobne. Ponaučenia a instantné životné pravdy sype z rukáva.

- S tým by som si dovoľil nesúhlasiť.

- S čím?

- Že po polnoci sa nikdy nestane nič zaujímavé.

- Účelom toho pravidla je presvedčiť ma, že ak budem o polnoci doma, o nič neprídem.

- Tak to potom hej. Šancu, ktorú máte dostať, nikdy nezmeškáte.

- Naozaj?

- Ak ju prepasiete, dostanete ju znovu. Také sú šance. Neodbytné svine sú to.

Stelu zaujímal, ako to myslí, chcela sa ho spýtať viac, toho muža, ktorý voňal medom a korením, ktorému sa vlnili schnúce vlasy, a ktorý sa takmer stále mierne usmieval, chcela preniknúť bližšie k jeho tajomstvu, ale už to nestihla.

Tenká riečka dažďovej vody vinúca sa spod stoličky muža s tajomstvom preťala dráhu chlapíka s fixáciou na guľový blesk. Chlapík sa šmykol tak nešťastne, že spadol a zlomil si nohu.

A tak Stela skončila s konverzáciou, zavolala sanitku, utešovala pacienta a ani nezbadala, kedy muž s tajomstvom odišiel. Na stole nechal peniaze za dva čaje a veľkorysé sprepitné.

- Môžem vám zavolať? - spýtal sa chlapík so zlomenou nohou Stely, keď bol už na nosidlách.

- Radšej sa prídte ukázať osobne, aby sme videli, že ste v poriadku, - povedala mu Stela dobromyseľne.

Na tvári chlapíka sa objavil výraz takého šťastia, že si Stela uvedomila, že asi urobila chybu. Ale v tejto chvíli sa s tým už nedalo urobiť nič, len dúfať, že sa chlapík možno medzičasom zamiluje do nejakej sestričky na ortopédii a celé sa to nejako vstrebe.

- Všetko v poriadku? - spýtal sa Winnetou, keď sa v tej chvíli z ničoho nič zjavil vedľa Stely. Už aj takmer zabudla, že existuje. Podľa toho, koľko to trvalo, ako vyzeral a čím bol cítiť, jej bolo jasné, že si to vzadu s frajerkou rozdali ešte aspoň dvakrát.

- Úplne, - povedala Stela. - A ty?

- Ja v pohode, - povedal Winnetou. - Ale ty vyzeráš, že ťa niečo trápi. Ak ti môžem s niečím pomôcť, len povedz.

Stela neodpovedala. Bola unavená. Ťahala už dve hodiny aj za Winnetou a vedela, že on pomáha veľmi ochotne, ale najviac tým spôsobom, o ktorý nestála. Teda stála, ale nie s ním. Chcela ísť už domov.

- Vieš, že v skutočnosti milujem len teba, - povedal Winnetou celkom úprimne. - Mohol by som ti pomasírovať chrbát. Alebo chodidlá. A za takú polhodinku aj to ďalšie, ak by si chcela.

- Za polhodinku? - nechápala Stela.

- Možno aj za dvadsať minút, - povzbudivo sa usmial Winnetou. - Doplním tekutiny, trošku sa zrelaxujem a určite sa stoporí.

- To je to najromantickejšie, čo mi dnes niekto povedal, - skonštatovala Stela a šla prepočítať tržbu.

- Takže čo? - spýtal sa Winnetou.

- Takže nič. Ušetrím si ťa na inokedy.

- Ešte s ním chodíš?

- Ešte.

- Tak keby si s ním už nechodila, vieš, kde ma nájdeš.

- Tu. Nájdem ťa tu každý deň. Aj s tvojimi frajerkami.

- Ale iba do teba som zamilovaný.

- Takže na tento týždeň máme už toto za sebou?

- Áno. A to je iba utorok. Ale chcel som, aby si o tom vedela. Že to stále platí.

2. ponaučenie: **Po polnoci sa nikdy nestane nič zaujímavé**

Stelu jej frajer čakal doma pri sviečkach. Tie sviečky boli štyri, prilepil ich na mastný papierový tanier a z fyzikálneho hľadiska bolo až nepravdepodobné, že zatiaľ so všetkým, čo bolo okolo narozhadzované, nevzbĺkli do neuhasiteľného požiaru. Zatiaľ mierumilovne blikotali slabým nepravidelným svetlom a osvetľovali pravidelné rysy nudiaceho sa Stelinho vyvoleného. Rodičia mu dali meno Daniel, kamaráti ho volali Danny, Stelini rodičia Objav alebo Zjav a Stelina najlepšia kamarátka Noémi ho nenazvala inak než Ten Príživník. Stela nikdy v živote nevidela krajšieho muža. Bol absolútne fotogenický, až nenormálne fyzicky dokonalý, súmerný, s dlhými hustými vlasmi, bielymi symetrickými zubami, tak akurátne ochlpený aj osvalený. Niekedy, keď vedľa nej spal, dívala sa naňho a nemohla uveriť tomu, že taký neuveriteľne atraktívny muž

venoval svoju lásku práve jej, celkom štandardne príťažlivému dievčaťu.

- Konečne, - povedal Stele otrávene, keď sa zjavila vo dverách.

Zdvihol sa a spolu s ním aj jeho plná hokejová taška a tri prepchaté igelitky.

- Niekam ideš? - spýtala sa Stela unavene.

- K matke.

- Zase?

- Jak zase?

- Ale nijak.

- Vypli nám elektrinu aj vodu.

- Ale veď ja som to zaplatila, - povedala Stela defenzívne, lebo hoci ona bola jediná, čo v ich vzťahu niečo platila, ak náhodou niečo zahaprovalo, bola všetkému na vine.

- Praskla nejaká hadička pod kuchynskou linkou, - oznámil jej Danny. - Vytopili sme tri poschodia pod nami. Ja som spal, ani som nepočul, keď tu hordy susedov vyzváňali jak besní. Chvalabohu som sa nakoniec zobudil, takže nám nevyvalili dvere. No ale v celom baraku vypli vodu, lebo tá hadička je prasknutá a treba ju vymeniť a vypli aj elektrinu, lebo sú mokré steny a mohlo by to zoskratovať či čo.

- A čo teraz budeme robiť?

- Ja idem k matke. Môžeš ísť so mnou, ak chceš. Ale asi nebudeš chcieť, myslím si. Musíme počkať, kým to vyschne a potom by mal niekto vymeniť tú hadičku. Čo bolo v chladničke, to som zjedol. Čo bolo v mrazničke, beriem matke. Keby sme mali viac sviečok, zbalil by som aj tvoje veci, ale ledva som dovidel na svoje.

- A kde je tá baterka, čo som doniesla z domu?

Danny pokrčil plecami a sunul sa k dverám.

- Prečo si mi nezavolať? - spýtala sa Stela.

- Nemám už kredit, - povedal Danny.

- Veď som ti predvčerom dobíjala.

- Už ho nemám.

- A komu si volal?

- Nebuď stíhačka.

- Veď nie som.

- Ja viem, že nie si.

Pohladil ju po ramene. Pozrela naňho a cítila, že sa roztápa. Keby ju tak chcel oprieť o dvere, vyhrnúť sukňu, stiahnuť nohavičky a trochu sa jej venovať, celá tá havária s hadičkou by stratila na význame. Keď je po ruke fungujúca hadica, tak na nefungujúcej hadičke nezáleží. Zrazu jej tá myšlienka pripadala veľmi vulgárna. Nahrnula sa jej krv do tváre. Vnoril jej ruku do vlasov vzadu na hlave. Oprela sa oňho. Tak rada sa oňho opierala. Aspoň do okamihu, kým otvoril ústa, vzbudzoval dojem, že jej je oporou. Tak ako teraz.

- Požičiaš mi svoj mobil?

Vytiahla mobil a podala mu ho. On si ho strčil do vrecka, odtiahol sa od nej a pohlol sa k dverám.

- Ty nejdeš volať? - zarazila sa Stela.

- Práveže nie teraz. Musím volať neskôr, - vysvetľoval jej Danny. - Mám nejakú robotu predbežne dohodnutú a tak. Ale nemám ten kredit, chápeš. A ty si môžeš zavolať od vašich, alebo kam teraz pôjdeš. Si super. Milujem ťa. Ozvem sa.

A zmizol skôr, než sa Stela stihla spamätať.